

Vantaan kaupungin lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022 - 2024

Pääkaupunkiseudun kaupungit Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat valmistelleet vuosittain suurille kuntayhtymille HUS:lle, HSL:lle ja HSY:lle yhteiset omistajaohjaustavoitteet. Syksyn 2020 ja kevään 2021 aikana omistajaohjaustavoitteiden sisältö on uudistettu. Vantaan kaupungilta tavoitteiden valmisteluun osallistuivat henkilöstö- ja konsernijohtaja, talousjohtaja ja kaupunkiympäristön apulaiskaupunginjohtaja. Vuoden 2022-2025 tavoitteiden valmistelussa otettiin lähtökohdaksi se, että tavoitteet pysyvät koko tavoitekauden samoina, mutta tavoitteisiin liittyviä mittareita voidaan täsmentää vuosittain. Tällä tavoitellaan parempaa jatkuvuutta ja ennakoitavuutta kuntayhtymän näkökulmasta. HSY:lle asetetut tavoitteet ja niitä koskevat mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa:

1. Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	2. Ympäristövastuullisuuden lisääminen	3. Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen
Mittarit: 1. Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano, investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarve vesihuollon tariffien reaalisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään 2. Toimintamenot euroa/asukas	Mittarit: 1. Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysaste vuosittain, tavoitetaso 2022: vähintään 54 % 2. Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa, tavoitetaso 2022: enintään 150 000 t CO ₂ -ekv	Mittarit: 1. Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastytyväisyys vuosittain

Omistajaohjaustavoitteiden lisäksi muuna omistajalinjauksena esitettiin, että kuntayhtymän vuoden 2022 talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 0,5 %:n korvaus. Vuosien 2023 ja 2024 osalta valmistelussa otetaan huomioon 1 %:n korvaus ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %:n korvaus.

Pääkaupunkiseudun omistajaohjaustavoitteiden mukaan HSY:n tulee tavoitella vähintään 1,5 % tuottavuuden nousua vuosittain. Yksi tavoitteeseen liittyen kirjatusta mittareista on HSY:n tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano, investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarve vesihuollon tariffien reaalisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään. TTS:n mukaan suunnitellut vesihuollon hinnankorotukset vuodelle 2022 ovat inflaatio 1,3 %, reaalikorotus 2 %. Hintojen nosto perustuu tulevien vuosien suurien investointien sekä rahoituskulujen kattamiseen. Suunnitelmavuosille 2023 ja 2024 on huomioitu reaalikorotus 2 % sekä vuodelle 2023 lisäksi peruspääoman nousevan

koron kompensatona 0,9 %. Vantaa esittää, että vesitaksioihin suunniteltuja hinnankorotuksista pyritään hillitsemään ja HSY pyrkii kattamaan investointeihin liittyvän korotustarpeen mm. kehittämällä tuottavuuttaan laatimaansa tuottavuusohjelmaa toteuttamalla ja tarkastelemaan edelleen kriittisesti investointiohjelman mitoitustaan.

HSY:llä on tärkeä osuus kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen synnyssä ja siksi on keskeistä, että päästöjä vähentävät toimet ovat investointiohjelmassa merkittävällä painoarvolla. Vantaa on sitoutunut Circwaste -edelläkävijäkuntana kiertotalouden ja valtakunnallisen jättesuunnitelman tavoitteisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdyskuntajätteen kierrätysaste nostetaan 55 %:iin vuoteen 2023 mennessä. HSY:n asettama 54 %:n kierrätysaste kotitalousjätteelle vuoteen 2022 ja 60 %:n kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle vuoteen 2025 on oikeasuuntainen ja mahdollistaa Vantaan omin tavoitteiden saavuttamisen.

HSY:n tavoitteena on vaatia vaihtoehtoisen polttoaineiden käyttöä 100 % uusissa urakointi- ja kuljetuspalvelusopimuksissa vuonna 2022, mutta omassa kalustossa on 95 %:n tavoite. Oman kaluston tavoite olisi hyvä olla myös 100 %.

Yksi keskeinen tehtävä Seutu- ja ympäristötiedolla on kuntien päästölaskenta. HSY tulisi kehittää laskentaa Syken malliin mukaiseen suuntaan ja ottaa myös hiilinielulaskenta osaksi sitä samoin kuin suunnitelmassa todettu kulutusperäisten päästöjen laskenta. Ilmastotyön tavoitteet ja toimet tulisi tuoda esiin paremmin, jotta tehtävät tukisivat mahdollisimman hyvin kaupunkien ilmastotavoitteita ja toimia.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että HSY:n ilmastoinfon toimintaa kehitetään edelleen kaupunkien ilmasto-ohjelmien toteuttamisen näkökulmasta.

HSY:llä on käynnissä älykkäiden järjestelmien ja paikkatiedon hyödyntämisen hankkeita. HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen ja investointi- sekä saneerauskohteiden tietojen ja investointiohjelmien järjestelmällinen välittäminen osapuolten kesken lisää synergiaetuja ja vähentää asukkaiden kokemia katujen ja vesihuoltolinjojen rakennusaikaisia haittoja. Vantaalla on otettu käyttöön maankäytön toimintamalli- ja tietojärjestelmähanke MATTI, ja käyttöönoton myötä Vantaa toimii entistä enemmän kaupunki- ja tietomallipohjaisesti. Molempien osapuolten paikkatietojärjestelmien kehitystyössä on ensisijaisen tärkeitä varmistaa järjestelmien ja tietojen yhteensopivuus ja siirrettävyys jatkossakin mm. avointen rajapintojen kautta.

HSY:n vesihuollon investointistrategian painopisteitä ovat ympäristökuormituksen vähentäminen, vesihuoltojärjestelmän kehittäminen saneeraamalla, kehittyvän ja tiivistyvän yhdyskunnan vesihuollon järjestäminen sekä varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan tason parantaminen. Kaikki painopisteet ovat Vantaan kannalta tärkeitä ja investointiohjelman katsotaan tukevan em. strategian toteutumista. Tulevina vuosinakin Vantaan asuntorakentamisessa painottuu asemakaava-alueiden täydennysrakentaminen, mikä osaltaan helpottaa vesihuollon uudisrakentamisen kustannuspaineita, koska tarvittava infra on pääosin jo olemassa. Vantaan ratikan katusuunnittelua on käynnissä ja hankkeesta aiheutuu merkittäviä johtosiirtoja 2020-luvun puolivälistä alkaen. Siirtojen tarve ja määrä tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Vuodelle 2022 asetettu strateginen tavoite laskutetulle vesimäärälle suhteessa verkostoon

pumpattuun vesimäärään on 79 %, mikä tarkoittaa vuotuista yhteensä n. 20 milj.m3 hävikkiä. Vantaa katsoo, että em. hävikkiä on lähivuosina pienennettävä suunnitelmallisesti.

HSY:n kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Viestintä- ja neuvontayksikköön kuuluvan Ilmastoinfon toiminta katetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen sopimuksen mukaisesti kuntaosuuksilla sekä osittain EU:sta saatavalla hankerahalla. Kuntaosuudet ovat pysyneet lähes aiempien vuosien tasolla ja Vantaa hyväksyy vuodelle 2022 esitetyn kuntaosuuden n. 0,952 miljoonaa euroa (n. 0,938 milj. euroa v.2021)..

Kaupunkiympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamisohjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 4,0 miljoonalla eurolla. Rakentamisohjelmassa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putkimateriaalien kustannuksia, joita kaupunki ei laskuta HSY:ltä. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisivin ottaa putkimateriaalien hankinta huomioon omassa talousarviossaan. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle noin 1,2 miljoonalla eurolla.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUKSEN KONSERNIJAOSTO